

1. Talmud, Sanhedrin 36a

"דיני נפשות מתחילין מן הצד" - מנא הני מילי? אמר רבי אחא בר פפא אמר קרא "לא תענה על רב (שמות כג:ב)" - לא תענה על רב. רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מהכא: "ויאמר דוד לאנשיו חגרו איש [את] חרבו ויהגרו איש [את] חרבו ויהגר גם דוד את חרבו."
 "Capital cases start from the side [meaning: the least judge]" – How do we know this rule? Rabbi Achi bar Pappa cited Shemot 23:2, "Do not answer upon the *riv*" – Do not answer upon the *rav*. Rabbah bar bar Chanah cited Rabbi Yochanan from here...

2. Radak to Shemuel I 25:13

ובדין נפשות דן אותו עם חבריו והסכימו כי מורד במלכות היה וחייב מיתה כי כבר ידעו כל ישראל כי דוד נמשה למלך ובוהו נבל וקראו עבד...
 David and his associates judged him for capital punishment, and they agreed he was a rebel against the throne and liable for death, for all Israel already knew that David had been anointed as king, and Naval had scorned him and called him a slave...

3. Other examples?

- Shemuel I 11:1-2 Nachash and Yavesh Gilad
- Shemuel I 10:27/11:12 The people who rejected Shaul
- Shemuel II 10:1-7 Chanun ben Nachash and Dovid’s agents
- Melachim II 14:8-10 Yehoash of Yisrael to Amatziah of Yehudah

4. Ruth, David and Chesed <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/994812/>

5. David and Chesed

- Shemuel II 2:5-7 Yavesh Gilad
- Shemuel II 9:1 Yehonatan’s family
- Shemuel II 10:2 Comforting the son of Nachash, King of Amon
- Shemuel II 19:32-40 Rewarding Barzilai (and Melachim I 2:7)
- Shemuel I 25 Repelled by Naval
- Shemuel II 12 The parable of the pauper and the wealthy neighbour

6. Talmud, Yevamot 79a

"ויאמרו לו הגבעונים אין לנו כסף וזהב עם שאול ועם ביתו ואין לנו איש וגו' יותן לנו שבעה אנשים מבניו והוקענום לד' וגו'". מיפייס ולא פייסיהו. אמר, שלשה סימנים יש באומה זו: הרחמנים, והביישנים, וגומלי חסדים; דכתיב... כל שיש בו שלשה סימנים הללו ראוי להדבק באומה זו.

"And the Givonim said to him: We have neither silver nor gold with Shaul and with his household, and we have no man [to kill in Israel]... Let seven men of his children be given to us, and we will hang them before Gd."(Shemuel II 21:4-6) King David tried to appease them, and they would not be appeased. He said, "There are three signs for this nation: Merciful, bashful, and generous... One who has these three signs is suited to cleave to this nation."

To Roast, or Not to Roast?

R’ Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

What if I don’t like Roast?

https://download.yutorah.org/2012/1053/Pesach_To-Go_-_5771_Rabbi_Torczyner.pdf

Table 1: Three kinds of Sacred Food		
General Korbanot	Meat from korbanot	<i>Eaten by anyone</i>
Korban Pesach	Meat from the korban pesach	<i>Eaten by anyone</i>
Zroa, lechayayim, keivah	Foreleg, jaw, and abomasum of all oxen, sheep, goats	<i>Eaten by kohanim</i>

The Korban Pesach must be roasted

1. Shemot 12:8

ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות על מרורים יאכלהו

And they shall eat the flesh on this night, flame-roasted and matzot, on marror, they shall eat it.

2. Mishnah Zevachim 5:8, 10:7

הפסח אינו נאכל אלא בלילה ואינו נאכל אלא עד חצות ואינו נאכל אלא למנויו ואינו נאכל אלא צלי:
ובכולם הכהנים רשאים לשנות באכילתן לאכלן צלויים שלוקים ומבושלים

The Pesach is only consumed at night, and only before midnight, and only by its members, and only roasted.

For all [korbanot], the kohanim may vary their consumption, to eat them roasted, stewed or boiled.

3. Talmud, Chullin 132b

אמר רב חסדא מתנות כהונה אין נאכלות אלא צלי ואין נאכלות אלא בחרדל... אמר קרא למשחה לגדולה כדרך שהמלכים אוכלים

Rav Chisda said: The gifts given to the kohanim may only be consumed roasted, and only with mustard. Why? The Torah says (Bamidbar 18), 'I have given these for anointing,' meaning for greatness, as [anointed] royalty consumes.

4. Talmud, Bava Metzia 86b, and Rashi

ואל הבקר רץ אברהם אמר רב יהודה אמר רב "בן בקר" אחד "רך" שנים "וטוב" שלשה... ולמה לי תלתא, תסגי בהד! אמר רב חנן בר רבא: כדי להאכילן שלש לשונות בחרדל.

רש"י: לשונות בחרדל - מעדן מלכים ושרים הוא.

"And to the cattle Avraham ran" – Rav Yehudah cited Rav: "young cattle" is one, "soft" is two, "and good" is three...

And why three? One would have been enough! Rav Chanan bar Rava said: To feed them three tongues in mustard.

Rashi: "Tongues in mustard" - this is a delicacy of kings and nobles.

5. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Bikkurim 9:22

ואין הכהנים אוכלין המתנות אלא צלי בחרדל שנ' למשחה כדרך שאוכלים המלכים.

And the kohanim only eat these gifts roasted, with mustard, as the Torah says, "*l'moshchah*" – as kings eat.

6. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Maaseh haKorbanot 10:10

ומותר לאכול את הקדשים בכל מאכל, אפילו הכהנים מותרין לאכול חלקם בין מקדשים קלים בין מקדשי קדשים בכל מאכל, ולשנות באכילתן ולאוכלם צלויים שלוקים ומבושלים

And one may eat these sacred items in any fashion. Even the kohanim may eat their portions – whether of lower level or higher level korbanot – in any fashion, varying their consumption, eating them roasted, stewed or boiled.

Table 2: How we eat three kinds of Sacred Food

General Korbanot	Meat from korbanot	<i>Any way we choose</i>
Korban Pesach	Meat from the korban pesach	<i>Roasted</i>
Zroa, lechayayim, keivah	Foreleg, jaw, and abomasum of all oxen, sheep, goats	<i>Roasted, with mustard</i>

7. Rabbi Chaim ibn Attar, Ohr haChayim to Shemot 12:8

"[צלי אש] ומצות על מרורים" לפי פשט הכתוב לפי מה שראינו שאמר ד' שצריך צלי אש ושיהיה שלם כו' זה יגיד שדעת עליון הוא להראות בחינה הגדולה והחירות ואין רשות אחרים עליהם. ולפי זה גם המרורים שיצו ד' הוא לצד כי כן דרך אוכלי צלי לאכול עמו דבר חד כי בזה יערב לחיך האוכל ויאכל בכל אות נפשו. גם בזה יוכר גודל העריבות כשיקדים לפיו מרורים. גם מה שהזכיר המצות הוא פרט אשר יכונן חיך אוכל יטעם לו הצלי.

"[Fire-roasted] and matzah on marror" – The simple text, as we have seen, is that Hashem said it must be fire-roasted and whole, etc. This shows the Divine will, to show greatness and freedom, and no one controls them. According to this, the marror Gd commands is because those who eat roast eat something sharp with it, making it sweet for the palate of those who eat it, and they eat it with great desire. Also, through this the great sweetness is recognized when marror enters his mouth first. Also, it mentioned matzah as a detail which would prepare the palate for the roast to taste good.

The Messages of Roasting

8. Rabbi Yekutiel Yehudah Halberstam (the Klausenberger Rebbe), Divrei Yatziv Orach Chaim 204

צלי הוא המעולה ביותר בלמשחה ובדרך גדלות ושררה. אך בקדשים כיון דאיכא מ"ע דאכילת קדשים... ומכיון שהוא אינו מתענג על צלי כי אם על מבושל, לכך רשאי לאכול כדרכו בשלוק ומבושל, ובוזה ג"כ נתקיים "למשחה", אם כי אינו המעולה ביותר, וזה ג"כ מענין ודרך המלכים לאכול מה שתאב ומתענג...

Roasted is the most elevated form of "*l'moshchah*" and the manner of greatness and authority. But in eating consecrated items, where there is a command to eat the consecrated items... Since he does not enjoy roast but boiled, he may eat it as he normally does, stewed or boiled, and this [also] fulfills "for elevation" even if it is not the most elevated. This is also the manner of kings, eating what they desire and enjoy...

9. Talmud Sanhedrin 20b

אמר רב יהודה אמר שמואל כל האמור בפרשת מלך מלך מותר בו. רב אמר לא נאמרה פרשה זו אלא לאיים עליהם שנאמר "שום תשים עליך מלך" - שתהא אימתו עליך. כתנאי: רבי יוסי אומר כל האמור בפרשת מלך מלך מותר בו. רבי יהודה אומר לא נאמרה פרשה זו אלא כדי לאיים עליהם שנאמר "שום תשים עליך מלך" - שתהא אימתו עליך.

Rav Yehudah said, citing Shemuel: A king is permitted to do everything listed in the section regarding the king. Rav said: This section was stated only to intimidate them, as it is written, 'You shall place a king upon yourselves' – that his awe should be upon you.

This is actually a debate of tannaim: Rabbi Yosi said: A king is permitted to do everything listed in the section regarding the king. Rabbi Yehudah said: This section was stated only to intimidate them, as it is written, 'You shall place a king upon yourselves' – that his awe should be upon you.

10. Rabbi Aharon haLevi (13th century Spain), Sefer haChinuch 7

וזהו שנצטוינו לאכול צלי דוקא, לפי שכך דרך בני מלכים ושרים לאכול בשר צלי, לפי שהוא מאכל טוב ומוטעם, אבל שאר העם אינם יכולים לאכול מעט בשר שתשיג ידם כי אם מבושל, כדי למלא בטנם. ואנו שאוכלים הפסח לזכרון שיצאנו לחירות להיות ממלכת כהנים ועם קדוש ודאי ראוי לנו להתנהג באכילתו דרך חירות ושרות. מלבד שאכילת הצלי יורה על החפזון שיצאו ממצרים ולא יכלו לשהות עד שיתבשל בקדרה.

This is why we are instructed to eat it roasted, specifically, because princes and officers eat their meat roasted, as this is good and tasty. The rest of the nation cannot eat but small amounts of meat, as they can afford, in boiled form so as to fill their bellies. We eat the Pesach to remember that we departed to freedom, to be a kingdom of kohanim and a holy nation, and so it certainly suits us to conduct ourselves in the manner of freedom and royalty in eating it. This is aside from the fact that eating it roasted demonstrates haste, for they left Egypt and could not delay until the food would be boiled in a pot.

11. Rabbi Avraham Yitzchak haKohen Kook (20th century Israel), Haggadah shel Pesach

הירקא מוסיף גירוי ומגדל את הרעבון, ועמו את רגש הענג המוחשי שבאכילה, שאין הדבר ראוי בחיים של מצב הפרישות והטהרה. אמנם זהו [חיי ההכרח] רק באמצע הדרך, אבל מגמתנו הלא היא לראש פסגת ההשלמה, להוד השלום האלקי...

Vegetables stir up and elevate hunger, and with it the experience of pleasure in dining; this would be inappropriate in a life of asceticism and purity. But this [life of necessity, rather than pleasure] is only along the journey; our goal is to achieve the peak of perfection, the glory of Divine peace...

12. Talmud, Sanhedrin 22b

מלך מסתפר בכל יום כהן גדול מערב שבת לערב שבת כהן הדיוט אחד לשלשים יום מלך מסתפר בכל יום שנא' (ישעיהו ל"ג) מלך ביפיו תחזינה עיניך

The king receives a haircut daily, the kohen gadol every Friday, a regular kohen every thirty days. Kings receive a haircut daily, as Isaiah 33 says, "Your eyes shall see the king in his beauty."

13. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Melachim 2:1

כבוד גדול נוהגין במלך, ומשימין לו אימה ויראה בלב כל אדם, שנאמר שום תשים שתהא אימתו עליך, אין רוכבין על סוסו, ואין יושבין על כסאו, ואין משתמשין בשרביטו, ולא בכתרו, ולא באחד מכל כלי תשמישיו, וכשהוא מת כולן נשרפין לפניו

We give the king great honour, placing his awe and fear in the heart of every man. Devarim 17:15 says, "You shall surely place a king," meaning that his awe should be upon you. One may not ride his horse or sit on his throne, and one may not use his sceptre, nor his crown, nor any of his implements. And when he dies, all of his property is burned before him.

14. Rabbi Shimon ben Tzemach Duran (15th century Algeria), Magen Avot Commentary to Avot 1:15
 והחרדל הוא דרך גדולה, כמו שאמרו בפרק הזרוע [חולין קלב ב] במתנות כהונה לך נתתים למשחה, לגדולה שיאכלום צלי בחרדל כדרך שהמלכים אוכלים...

Mustard is the way of nobility, as Chullin 132b says regarding the gifts given to the kohanim: Bamidbar 18:8 says, "To you I have given them for *mashchah*," for greatness, to eat them roasted, with mustard, as kings dine...

15. Rabbi Yosef Karo and Rabbi Moshe Isserles (16th century Israel/Poland), Shulchan Aruch Orach Chaim 472:2
 יסדר שלחנו יפה בכלים נאים כפי כחו, ויכין מקום מושבו שישב בהסיבה דרך חירות. הגה: ואפילו עני שאין לו כרים, ישב על הספסל
 Rabbi Karo: He shall arrange his table with the most beautiful tableware he can muster, and he shall prepare his seat such that he will recline, in the manner of freedom.
 Rabbi Isserles: Even a pauper who lacks cushions should sit on a bench.

16. Rabbi Moshe Isserles, Torat ha'Olah 3:53
 האוכלו נא הוא מאכל רעבתנותא, והאוכלו מבושל הרי דרך מתינות, אבל צלי הוא דרך ארץ ודרך אמצעי, אשר הוא הטוב בכל הדרכים, ובא התורה להורות דרך ארץ בקרבן פסח...

Eating it raw is the meal of gluttony, and eating it boiled is the path of patience, but roast is *derech erez* and the middle path, the best of all ways. The Torah demonstrates *derech erez* with the korban pesach...

When Freedom and Ceremony Collide

17. Rambam, Sefer haMitzvot, Commandment 89
 שצוה הכהנים לאכול בשר קדשים, כלומר החטאת והאשם שהם קדשי קדשים...
 [Gd] commanded the kohanim to eat the meat of sacred items, meaning the *chatat* and *asham* which are of the most sacred...

Table 3: Freedom vs. Ceremony			
General Korbanot	Meat from korbanot	Any way we choose	<i>Freedom</i>
Korban Pesach	Meat from the korban pesach	Roasted	<i>Ceremony</i>
Zroa, lechayayim, keivah	Foreleg, jaw, and abomasum of all oxen, sheep, goats	Roasted, with mustard	<i>Satisfy both</i>

Pesach: When Ceremony Wins

18. Talmud, Kiddushin 32b
 אמר רב אשי... מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול שנאמר +דברים יז+ שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך
 Rav Ashi said... If a king forgives his honour, his honour is not forgiven, as Devarim 17:15 says, "You shall surely place a king upon yourselves," that his awe should be upon you.